

[Boligministeren]

forslagets tekst har en belåning på op til 80 pct. ved overtagelse af boliger som andelsbolig, mens der står 75 pct. bagi, skyldes, at jeg i sidste øjeblik rettede den indstilling, jeg havde fået på 75 pct., til 80 pct. Grunden til min rettelse var, at jeg syntes, at lejere, der overtog deres boliger som andelsboliger, finansieringsmæssigt skulle stilles på samme måde som den, der bygger et nyt hus, og derfor valgte jeg de 80 pct., og det er altså årsagen til den manglende konsekvens. Jeg beklager, at der er smuttet noget.

For så vidt angår fru Majken Hessners spørgsmål skal jeg bekræfte, at det er meningen, at man skal kunne finansiere installering af anlæg med vedvarende energi. Jeg har indsat bestemmelsen om, at det udelukkende drejede sig om boliger, ud fra den betragtning, at der var finansieringsmuligheder for erhvervene, men hensigten med dette her er jo ikke at drage et skel mellem bolig og erhverv, hensigten er at få finansieret energibesparende foranstaltninger, og derfor kigger jeg meget gerne på dette.

Jeg kigger også gerne på problemerne i forbindelse med kommunale udlejningsejendomme. Vi skal prøve på at komme med skøn over, hvad dette betyder på lånemarkedet. Vi skal yderligere rykke for betænkningen om andelsboliger, og vi skal se på krøllen med hensyn til energikonsulenterne, idet jeg dog lige vil oplyse, at vi har lavet en nyordning på energikonsulentområdet, således at man nu alene skal have energikonsulent til det, man vil have lavet. Det er ikke nødvendigt at få hele ejendommen gennemgået. Energikonsulenten skal, straks han kommer, forklare, hvad han selv skal have i honorar, og det tredje er, at man stadig væk kan få lavet hele den store gennemgang og få tilskud til det, men det er altså ikke nødvendigt.

Vi skal gøre, hvad vi kan for at belyse alle disse ting under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Fjerde næstformand (Ebba Strange):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om stats-tilskud til energibesparende foranstaltninger vedrørende bygninger og om ændring af ligningsloven. (Tilskud til pensionister).

(Lovforslag nr. L 83. Fremsat 13/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Svend Andersen (S):**

Jeg kan på socialdemokratiets vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

Det, der er det reelle i forslaget, er jo, at der nu åbnes for, at pensionister, der bor i deres egen bolig, vil kunne få udbetalt tilskud til energibesparende foranstaltninger, der gennemføres i boligen, og netop for pensionister udgør udgiften til opvarmning jo en væsentlig del af de samlede udgifter.

For et stykke tid siden vedtog folketinget socialministerens forslag om varmetilskud til pensionister, og det foreliggende lovforslag er en fortsættelse af de bestræbelser, regeringen og socialdemokratiet gør for at nedbringe pensionisternes varmeudgifter.

Det er imidlertid en forudsætning for, at disse ordninger kan få den tilsigtede virkning, at der sker en nødvendig oplysning ude omkring i kommunerne over for pensionisterne. De hidtidige erfaringer med de sidst gældende ordninger, hvor tilskuddet er blevet givet som et fradrag i den skattepligtige indkomst, har vist sig at være en fiasko. Ikke mindst for pensionisterne gælder det, at denne ordning har været meget ringe udnyttet, ja, vel stort set ikke har været benyttet. Men netop for en persongruppe som pensionister med lav pension, og hvad deraf følger, nemlig lav skat, er det jo af stor betydning, at tilskud gives lige i det øjeblik, hvor udgiften til de energibesparende foranstaltninger finder sted.

[Svend Andersen]

Bestemmelsen om, at pensionisterne kan vælge, om de vil have støtten som fradrag i skat eller som et kontant tilskud, findes at være noget besværlig. Rent administrativt ville en ordning, der alene omfattede det kontante tilskud, være at foretrække, men jeg har forstået det sådan, at bevarelsen af fradragsordningen er et led i en aftale med andre partier, og jeg skal derfor med disse bemærkninger anbefale lovforslaget.

I øvrigt er lovforslaget jo en omdisponering af ubrugte midler i Beskæftigelsesplan II, midler, der nu kommer til anvendelse inden for håndværks- og byggesektoren og giver øget beskæftigelse, og som altså samtidig bliver til gavn for en persongruppe, der har behov herfor.

Fogh Rasmussen (V):

Efter forslaget bliver der for folke-, enke- og invalidepensionisterne valgfrihed mellem fradrag og tilskud til investering i energibesparende foranstaltninger, når det gælder ejerboliger.

Vi ved jo alle sammen, at fradragsordningen kun har været ringe udnyttet, og vi ved også, at værdien af fradraget er mindst for grupper med lave marginalsatter, altså f. eks. for pensionister, og derfor er der ingen tvivl om, at en ændring af statstilskuddet til energibesparende foranstaltninger fra fradrag til direkte tilskud vil øge interessen for at iværksætte disse foranstaltninger, ikke alene fordi det rent økonomisk er en bedre ordning for pensionisterne, men også fordi det psykologisk er en fordel, at man får støtten som et tilskud, der betyder en kontant udbetaling af penge, fremfor at støtten gives som et fradrag, hvis værdi man først kan gøre op, når selvangivelsen skal udfyldes, måske efter et helt års forløb.

Forslaget vil koste 50 mill. kr. Som det tidligere er sagt, er det et led i en omdisponering af beskæftigelsesplanen, en omdisponering, som var resultatet af en aftale bl. a. med venstre, og også af den grund må vi være positive over for det forslag, der ligger her. Men – og jeg vil godt føje et stærkt »men« til – jeg vil stille ministeren det spørgsmål, om han går svanger med et forslag om at udvide den obligatoriske konsulentbistand til også at omfatte de pensionister, som nu måtte søge om tilskud, altså ak-

kurat sådan som ordningen gælder for tilskud til energibesparende foranstaltninger i udlejningsboliger og erhvervsbygninger.

Vi ved, at denne betaling af konsulenthonorarer kan være et problem allerede i dag, hvor der dog i erhvervsbygninger og udlejningsboliger er tale om forholdsvis store investeringer i energibesparende foranstaltninger, men problemet med denne betaling vil blive endnu værre, hvis man overvejer at gøre konsulentbistanden obligatorisk for de småinvesteringer, som der trods alt vil blive tale om i ejerboliger. Derfor må vi sige, at ideen med at give 50 mill. kr. som tilskud til energibesparende foranstaltninger i ejerboliger, når det er pensionistgruppen, det gælder, ikke ligefrem vil vinde ved, hvis jeg skal udtrykke det mildt, at pengene for en stor parts vedkommende skal gå til betaling af konsulenthonorarer.

Keld Andersen (KF):

Jeg er ganske enig med ministeren i, at de gældende regler ikke har virket fuldt tilstrækkeligt og helt efter hensigten. Jeg er også glad for, at der nu gives valgfrihed for pensionisterne, således at de selv kan vælge, om de ønsker den gamle eller den nye ordning taget i anvendelse, og jeg kan derfor på det konservative folkepartis vegne tilsige en hurtig og positiv udvalgsbehandling.

Thorndahl (FP):

Fremskridtspartiet kan tilslutte sig lovforslaget. Det er let for os, for vi har jo tidligere argumenteret imod at blande energipolitikken ind i skattepolitikken, som det skete for nogle år tilbage, bl. a. fordi tilskud gennem skattefradrag naturligvis efter sin karakter stiller borgerne forskelligt i helt ensartede situationer i øvrigt.

Jeg ser egentlig også dette forslag lidt i sammenhæng med støtten til pensionisterne til opvarmning af lejligheder, hvor vi i øvrigt i folketinget kunne konstatere, at socialdemokratiet ikke ville være med til at give vore pensionister en kompensation, der nogenlunde svarede til de enorme udgiftsstigninger, der er sket til opvarmning. Som vi jo ved, er denne stigning absolut ikke taget af.

Det var i øvrigt interessant at høre hr. Fogh Rasmussens bemærkninger om det u hensigtsmæssige i fradragsordningen. Det

[Thorndahl]

var næsten ord til andet de synspunkter, som fremskridtspartiet gav udtryk for i sit betækningsbidrag i august 1977, et synspunkt, som venstre dengang gik imod. Men sådan er der selvfølgelig så meget i politik.

Som sagt er det rimeligt at hjælpe pensionisterne, også dem i ejerbolig. Tilskud er helt klart efter vores opfattelse en bedre metode end skattefradrag, og vi vil derfor kunne medvirke til at give forslaget en positiv udvalgsbehandling.

Kalnæs (SF):

SF kan helt tilslutte sig, at der sker denne ændring i loven om tilskud til energibesparende foranstaltninger, for den ændring, der er tale om, går i retning af at forbedre tilskudsmulighederne for pensionister.

Vi har i SF hele tiden været meget utilfredse med, at tilskud til isolering ifølge den gældende lov kun kunne gives gennem et fradrag i indkomsten og dermed en skattelettelse.

Som det er sagt i bemærkningerne til lovforslaget, har værdien af denne fradragsordning været stærkt begrænset for pensionisterne, og derfor er vi glade for, at man nu giver pensionisterne en mulighed for at vælge mellem et direkte tilskud og et fradrag i indkomsten. Det er sagt, at denne tilskudsordning gennem skattelettelse ikke har været så meget værd for pensionister, men det gælder også for andre grupper i samfundet, som ikke har særlig høje indkomster. Det har været sådan, at hvis man havde en høj indkomst, kunne man få 2.100 kr. i tilskud, og hvis man havde en lav indkomst, kunne man kun få 1.350 kr. i tilskud eller noget i den stil. Det er selvfølgelig en så oplagt urimelighed, at jeg nok synes, man burde lave en ændring ikke bare for pensionister, men for alle ejere af enfamiliehuse, og jeg synes, der er endnu mere grund til, at vi overvejer i udvalget, om ikke man skulle lave den ændring, efter at jeg har hørt, at alle ordførere har været utilfredse med den ordning, vi har haft indtil nu. Ordføreren for socialdemokratiet, hr. Svend Andersen, udtalte, at den var en fiasko, og vi ved alle, at de midler, der kunne bruges efter denne lov, ikke er blevet brugt.

Man kan meget let lave om på lovforslaget ved at fjerne de sidste 4 linjer i nr. 1 i § 1, så bestemmelsen kommer til at gælde for alle

ejere af enfamiliehuse, og det vil vi da prøve at arbejde for under udvalgsarbejdet.

Vi så helst, at man fuldstændig fjernede reglen om fradrag i indkomsten og dermed skattelettelse, men det vigtigste er jo, at alle får mulighed for at få tilskud i hvert fald. Så kan man eventuelt godt bevare den valgmulighed, der er mellem de to ordninger, hvis det skulle være så vigtigt.

SF skal altså støtte lovforslaget, men vil nok også prøve at få det ændret, så det bliver mere vidtgående.

Ole Vig Jensen (RV):

Det radikale venstre er, som det vil være bekendt, enig i sigtet med denne lovgivning, at der gives tilskyndelse til investering i energibesparende foranstaltninger, også når det drejer sig om ejerboliger. At en sådan tilskyndelse kan opnås gennem et tilskud, er velkendt, og det har været anvendt tidligere med held. Det er også åbenbart, at den ordning med fradrag, som vi praktiserer i øjeblikket, ikke har været nogen succes, og at den heller ikke kan blive det, for så vidt angår pensionister. Mange pensionister sidder imidlertid i eget hus med store varmeudgifter, og dem er det nødvendigt at hjælpe. Derfor kan vi tilslutte os forslaget om at give tilskud til denne gruppe. De mere detaljerede regler for tilskuddet, procent af udgifterne, maksimumsbeløb m. v., vil vi vurdere i forbindelse med udvalgsarbejdet.

Forslaget giver imidlertid anledning til nogle mere generelle overvejelser omkring tilskyndelsen til gennemførelse af energibesparelser.

I en række tilfælde vil det være samfundsøkonomisk hensigtsmæssigt og privatøkonomisk rentabelt at gennemføre større ombygningsarbejder, hvor hovedhensigten er energibesparende. Sådanne forbedringer bør efter vores opfattelse finansieres via lån, jfr. lovforslag nr. L 75 om realkredit bl. a. til disse formål.

I nogle tilfælde vil det være nødvendigt og rigtigt at supplere med direkte tilskud, men de stadig stigende energipriser vil formentlig begrænse dette behov.

I andre tilfælde er realkreditbelåning ikke mulig på grund af investeringens karakter. For en række mindre arbejder vil det være uhensigtsmæssigt at igangsætte en større lå-

[Ole Vig Jensen]

nesag, og her vil det nok være rigtigt at etablere en mulighed for tilskud. Tilskud kan ligeledes være fornuftige, hvis der er tale om økonomisk svage grupper ud over pensionisterne. Vi mener, at man bør overveje at supplere fradragsmuligheden med sådanne tilskud mere generelt, end tilfældet er med dette lovforslag. På den baggrund vil vi gå ind i en positiv behandling af lovforslaget i udvalget.

Mimi Jakobsen (CD):

I princippet foretrækker centrum-demokraterne fradrag i skatten i stedet for tilskudsordninger, som også hr. Bollmann, der er vores ordfører på dette område, sagde for lidt siden. Når vi alligevel vil støtte dette forslag, er det i erkendelse af, at de nuværende regler ikke har virket efter hensigten. Jeg må gå ud fra, at dette særlig gælder for pensionister, for ellers havde regeringen vel foreslået det for alle, men jeg vil gerne bede ministeren om i udvalget at oplyse, om der findes tal, der underbygger den antagelse, at pensionister har benyttet sig af fradragsordningen i ringere omfang, end gennemsnittet har gjort. Enten må disse tal vel dokumentere forslagens eksistensberettigelse, eller også skal man se forslaget i forbindelse med varmetilskudet til pensionisterne i lejerbolig.

Så vil jeg gerne understrege, at når de ordninger, der blev fastsat i augustforlig II – et forlig, som CD ikke deltog i – ikke har virket, skyldes det jo nok, at beløbene har været for lave, at omfanget af arbejdet ikke har været tilstrækkeligt, og at der har været for mange begrænsninger i arten af arbejde. Men som hr. Bollmann sagde under det foregående punkt på dagsordenen, håber vi i CD, at der vil vise sig mere interesse for at udvide fradragsordningerne, og vi vil da gerne hjælpe med til at fremme dette ved at genfremsætte vores lovforslag om fradrag på indtil 10.000 kr., således at der ud over isolering og andre energibesparende foranstaltninger også gives fradrag for vedligeholdelse og reparation.

Arne Bjerregaard (KrF):

Det var da meget morsomt at høre den varme, hvormed venstre argumenterer imod sine egne argumenter fra 1977, men sådan er der jo så meget, og man har jo lov til at

komme til sandheds erkendelse. Så skal jeg ikke sige, om vi er kommet til sandheds erkendelse eller vi var ved sandhedens erkendelse allerede dengang; i al fald skal vi love ministeren, at vi positivt skal behandle dette forslag.

Mølgaard (DR):

Til den sidste ærede taler skal jeg bemærke, at det var jo J. C. Christensen, den store venstrehøvding, der gjorde det til et slagord, at der sker jo immervæk noget.

Retsforbundets sympati over for energibesparelser og fornuftige energiforbrugsomlægninger kan og skal der ikke herske nogen tvivl om. Beskæftigelsesfremme ligger os også stærkt på sinde, om end hvert et politisk skridt i den retning må analyseres nøje og sammenholdes med alternativerne.

Vi vil også forfærdelig gerne tilgodese pensionisterne i forbindelse med deres særlige problemer, men også andre lavindkomstgruppers problemer må jo overvejes i den sammenhæng, for en række problemer er helt parallelle med pensionisternes. Dette lovforslag er isoleret pensionistrettet, og det må give retsforbundet som et decideret ligeretsparti anledning til alvorlig overvejelse.

Nok et forhold skaber betænkelighed over for dette lovforslag i retsforbundets gruppe. Hvorfor dog ikke etablere et værn over for, at statstilskuddene til energiforanstaltninger kapitaliseres til glæde alene for arvingerne? En indefrysning af statstilskuddene som en prioritet var vel værd at overveje, en prioritet, der jo så kunne forfalde til indfrielse ved salg.

Vi har da en noget begrænset sympati over for lovforslaget, vel vidende at der kan være noget godt i det, men varmen forekommer os rigelig stakket. Vi forbeholder os vor stilling ved anden- og tredjebehandlingen.

Wilhelm (VS):

Vi synes selvfølgelig, det er helt fint, at den omlægning, som de konservative fik tromlet igennem med hensyn til disse tilskud, har bevirket, at de slet ikke er blevet brugt, og kan da godt se, at det for så vidt er logisk, at regeringen så – foreløbig, kan man måske sige – for pensionisters vedkommende vil ændre ordningen, så det igen bliver et egentligt tilskud og ikke en mere skattefi-

[Wilhelm]

duspræget ordning. Vi mener nok, at man her åbner for den kategori af ejerboligindehavere, hvor der er mest grund til det, og vi mener også, at det er fornuftige projekter, der kan komme ud af det for de pensionister, som måtte have råd til selv at spytte de sidste 4.000–5.000–6.000 kr. i foretagendet. Det er jo nok ikke de dårligst stillede.

Men der er altså et vilkår tilbage, som vi plejer at finde det ville være rimeligt at have opfyldt for at gå ind for tilskudsordninger, og det er, at tilskuddene ikke kan kapitaliseres. Her er det faktisk, uanset at det er pensionister, og uanset at det er fornuftige projekter osv., ikke bare tænkeligt, men det er så at sige uundgåeligt, at disse tilskud bliver kapitaliseret, og vi vil derfor i konsekvens af den holdning, vi har indtaget lige fra de allerførste isoleringstilskudsforslag i foråret 1975, undlade at stemme også til denne tilbagevenden.

Boligministeren (Erling Olsen):

Jeg takker for den altovervejende positive modtagelse af dette lovforslag.

Jeg kan oplyse, at jeg ikke går svanger med og ej heller vil lade mig forføre til at udvide energikonsulentordningen.

Jeg kan derudover sige, at vi har ikke nogen tal for pensionisters udnyttelse af ordningen. Vi må se det først og fremmest i forbindelse med spørgsmålet om varnehjælp til pensionister, der er lejere. Vi har så også set det ud fra det synspunkt, at pensionister måske ikke har helt så god tid som andre til at vente på pengene, og så må vi i øvrigt se dette forslag i sammenhæng med det foregående forslag om realkreditbelåning, som kunne dække resten af omkostningerne ved disse energibesparende foranstaltninger. Denne realkreditbelåning kan så i givet fald give anledning til øget boligydelse til pensionister, og det er det lys, det må ses i.

Spørgsmål omkring en videregående anvendelse af disse principper også til andre lavindkomstgrupper har vi megen sympati for, men vi har ikke rigtig penge til det inden for de 50 mill. kr., der er afsat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om folkekirkens lønningsvæsen m.m.

(Lovforslag nr. L 85. Fremsat 14/12 79).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Søren Hansen (S):

Socialdemokratiet kan tilslutte sig dette forslag, der jo dels berører ansættelsesformen for nogle personalegrupper ved kirker og kirkegårde, dels berører menighedsrådenes afgørelser i forbindelse med kirkebetjeningens ordning.

Forslaget skal ses i sammenhæng med ændringer, der gennemførtes i 1977, og som tilsigtede, at visse personalegruppers ansættelsesforhold afgøres af finansministeren og afgøres på en sådan måde, at ensartede løn- og arbejdsvilkår gælder for ensartede stillinger. I 1977 blev de øvrige bestemmelser ikke taget op, og det er det, der nu sker med forslaget her.

Afgørelsen af, om stillinger bør omdannes til tjenestemandstillinger eller ej, lægges med de foreslåede ændringer hos kirkeministeren, der imidlertid, før afgørelsen træffes, skal forhandle spørgsmålet med vedkommende menighedsråd og med den ansattes faglige organisation. Det giver mulighed for også på dette område at opnå ensartede ansættelsesforhold for ensartede stillinger, hvilket vi synes er rimeligt. Ved at fastlægge en forhandlingsprocedure har man samtidig sikret, at kirkeministeren ved sin afgørelse kan tage hensyn til de forhold, som varetages af menighedsrådene, og deres synspunkter i denne